

Πράσινη Οικονομία και Επιχειρηματικότητα

*Εισαγωγή στην πράσινη
οικονομία και
επιχειρηματικότητα*

Τρίπολη
Οκτώβριος 2019

Γρηγόρης Σπυράκης
ΜΡΑ, PhD

Εισαγωγή

Η πράσινη επιχειρηματικότητα και η επιχειρηματική λειτουργία εξετάζονται πλέον όλο και ευρύτερα σε ένα πλαίσιο συνολικής διαχείρισης του περιβάλλοντος, καθώς η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί ουσιαστική συνθήκη για ισχυρή ανταγωνιστικότητα και συνεπώς βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

1. Η Έννοια της Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Η Περιβαλλοντική Πολιτική (Environmental Policy) έχει αναπτυχθεί ως μια έννοια που περιλαμβάνει τις διαδικασίες του σχεδιασμού και τις ενέργειες υλοποίησης, που αποσκοπούν στη διατήρηση, στην προστασία και στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

1. Η Έννοια της Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Ειδικότερα, η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος βασίζεται στο άρθρο 191 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕ)

Η περιβαλλοντική πολιτική της Ένωσης αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην **ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων** και παράλληλα συμβάλλει στην προώθηση, σε ευρωπαϊκό και σε διεθνές επίπεδο, **μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων**

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

1. Η Έννοια της Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Η πολιτική για το περιβάλλον στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της ανάληψης διορθωτικών ενεργειών στην πηγή, καθώς και στην αρχή *“ο ρυπαίνων πληρώνει”*

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

1. Η Έννοια της Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, αναγνωρίζοντας τη σημασία του τρόπου ζωής των σύγχρονων κοινωνιών, των επιδράσεών τους στο περιβάλλον και την κατασπατάληση των περιορισμένων φυσικών πόρων της γης, εισήγαγε και προωθεί την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης σε όλες τις πολιτικές της

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

1. Η Έννοια της Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Κύριο στοιχείο της Ενότητας παραμένει η ανάπτυξη της δυνατότητας του πολίτη να αντιλαμβάνεται και να εκφράζει τις απόψεις του για τα θέματα του περιβάλλοντος.

Αντίστοιχα, να δίνεται η δυνατότητα για αποδοχή ή μη, όπως και να γίνεται η ανάλογη προετοιμασία (σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο) απέναντι στην περιβαλλοντική πολιτική και στις δράσεις που υλοποιούνται κατά την εφαρμογή της

Μελέτη περίπτωσης

Δημόσια Διαβούλευση για το 7ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης (2013-2020)

Προσαρμογή από το κείμενο Proposal for a new EU Environment Action Programme to 2020, Public Consultation on the EU environment policy priorities for 2020: Towards a 7th EU Environment Action Programme

Μελέτη περίπτωσης

Δημόσια Διαβούλευση για το 7ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης (2013-2020)

Το 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση για την καταγραφή απόψεων σχετικά με το σχεδιαζόμενο 7ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης (7ο ΠΔΠ), για τον καθορισμό των στόχων προτεραιότητας για την περίοδο 2013-2020 (το 7ο ΠΔΠ αποτελεί τη συνέχεια του 6ου ΠΔΠ). Η δημόσια διαβούλευση υλοποιήθηκε από τις 12 Μαρτίου μέχρι την 1η Ιουνίου 2012 επιδιώκοντας την καταγραφή των απόψεων επί των προτεραιοτήτων για την περιβαλλοντική πολιτική μέχρι το 2020, όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε Κοινοτικό και εθνικό επίπεδο, όπως επίσης και της κοινωνίας των πολιτών.

Μελέτη περίπτωσης

Δημόσια Διαβούλευση για το 7ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης (2013-2020)

Το ζητούμενο από τη δημόσια διαβούλευση ήταν η καταγραφή γνώμων και απόψεων για τομείς που έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα, όπως επίσης και για τα πιο αποτελεσματικά μέσα και μηχανισμούς που θα έπρεπε να αξιοποιηθούν για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων προκλήσεων στον τομέα του περιβάλλοντος

Μελέτη περίπτωσης

Δημόσια Διαβούλευση για το 7ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης (2013-2020)

Τα σημεία αναφοράς για τη δημόσια διαβούλευση ήταν οι στρατηγικές πρωτοβουλίες που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πολιτική περιβάλλοντος, όπως ο Χάρτης πορείας για την αποδοτικότητα των πόρων, η Στρατηγική 2020 για τη βιοποικιλότητα, και η ανακοίνωση σχετικά με τη βελτίωση της εφαρμογής του Κοινοτικού Δικαίου στον τομέα του περιβάλλοντος. Κύριος στόχος των πρωτοβουλιών είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης και η ενίσχυση της περιβαλλοντικής διαχείρισης, επιδιώκοντας μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη (Στρατηγική για την Ευρώπη 2020)

Μελέτη περίπτωσης

Δημόσια Διαβούλευση για το 7ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης (2013-2020)

Η οριοθέτηση του 7ου ΠΔΠ επιδιώκει την εξασφάλιση ενός κοινού, συνεκτικού πλαισίου για τις στρατηγικές πρωτοβουλίες της Ένωσης, με διακριτούς στόχους προτεραιότητας. Το 7ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης αναδεικνύει με σαφήνεια τον τρόπο με τον οποίο η περιβαλλοντική πολιτική συμβάλλει στην πράσινη ανάπτυξη και δημιουργεί προϋποθέσεις για καλύτερη υγεία και ποιότητα ζωής

Μελέτη περίπτωσης

Δημόσια Διαβούλευση για το 7ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης (2013-2020)

Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης καταγράφηκαν 300 συμμετοχές και ειδικότερα 136 ιδιωτικού χαρακτήρα και 164 από φορείς δημοσίου και ιδιωτικού χαρακτήρα, αλλά και ΜΚΟ.5 Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης, μαζί με τις απόψεις του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Επιτροπής των Περιφερειών και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, συνέβαλαν στη διαμόρφωση της πρότασης της Επιτροπής για το 7ο ΠΔΠ, το οποίο ανακοινώθηκε στα τέλη του 2012

Μελέτη περίπτωσης

Δημόσια Διαβούλευση για το 7ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης (2013-2020)

Ερωτήσεις για περαιτέρω στοχασμό & αυτοαξιολόγηση:

1. Τι επιδίωκε με τη διενέργεια της δημόσιας διαβούλευσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή;
2. Τι πέτυχε με τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή;
3. Ποια θα ήταν η διαμόρφωση του 7ου ΠΔΠ, αν δεν είχε υλοποιηθεί η δημόσια διαβούλευση;

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

2. Η Έννοια της Αειφόρου Ανάπτυξης

Αειφόρος Ανάπτυξη (Sustainable Development) σύμφωνα με τον κλασικό ορισμό, νοείται ως η *“...ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες”*

Με άλλα λόγια η μέριμνα ώστε η σημερινή μεγέθυνση να μην υπονομεύει τις δυνατότητες μεγέθυνσης των μελλοντικών γενεών

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

2. Η Έννοια της Αειφόρου Ανάπτυξης

Η αειφόρος ανάπτυξη έχει τρεις συνιστώσες:

- ✓ οικονομική,
- ✓ κοινωνική και
- ✓ περιβαλλοντική

που απαιτούν **ισόρροπη πολιτική συνεκτίμηση** και **ένταξη**
σε κάθε προγραμματισμό και υλοποίηση

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

2. Η Έννοια της Αειφόρου Ανάπτυξης

Η στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη, που εγκρίθηκε το 2001 και αναθεωρήθηκε το 2005, συμπληρώνεται, μεταξύ άλλων, από την αρχή της ένταξης των περιβαλλοντικών προβληματισμών στις ευρωπαϊκές πολιτικές που έχουν αντίκτυπο στο περιβάλλον

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

2. Η Έννοια της Αειφόρου Ανάπτυξης

Η προσέγγιση της αειφόρου ανάπτυξης επεκτείνεται σταδιακά σε μια σειρά από τομείς όπως *οι προμήθειες, ο πολεοδομικός σχεδιασμός, η δόμηση, η ενέργεια, οι μεταφορές κ.ά.*

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

2. Η Έννοια της Αειφόρου Ανάπτυξης

Καλές πρακτικές αειφόρου ανάπτυξης που περιλαμβάνουν και τις τρεις συνιστώσες (οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική) **εμφανίζονται στον τομέα των αστικών μεταφορών** με πληθώρα παραδειγμάτων σε πολλές μητροπόλεις της Ευρώπης, όπως η Αθήνα

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

2. Η Έννοια της Αειφόρου Ανάπτυξης

Η αειφόρος ή βιώσιμη ανάπτυξη (sustainable development) έχει στόχο:

- ✓ την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων,
- ✓ με τρόπο ώστε να καλύπτονται οι ανθρώπινες ανάγκες του παρόντος,
- ✓ ιδιαίτερα αυτές των φτωχότερων εισοδηματικά κοινωνικών στρωμάτων και του Τρίτου Κόσμου,
- ✓ χωρίς να υπονομεύεται η κάλυψη των αναγκών του μέλλοντος

Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρος Ανάπτυξη ως Έννοιες

2. Η Έννοια της Αειφόρου Ανάπτυξης

Η αειφορία, ως προσπάθεια συμβιβασμού των αντιθέσεων μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και περιβάλλοντος, αποτελεί μια αναπτυξιακή και φιλοπεριβαλλοντική προσέγγιση

Καλή πρακτική

Το Μετρό για την Αθήνα ως Παραδειγματική
Περίπτωση Χρήσης Διαρθρωτικών Ταμείων και
Ταμείου Συνοχής για Αειφόρο Ανάπτυξη στις
Αστικές Μεταφορές

Από το κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προς μια
θεματική στρατηγική για το αστικό περιβάλλον

Καλή πρακτική

Το Μετρό για την Αθήνα ως Παραδειγματική Περίπτωση Χρήσης Διαρθρωτικών Ταμείων και Ταμείου Συνοχής για Αειφόρο Ανάπτυξη στις Αστικές Μεταφορές

Η κατασκευή του Μετρό στην Αθήνα ήταν μια ιδιαίτερα φιλόδοξη προσέγγιση για τη δημιουργία αειφόρου μέσου για αστικές μεταφορές σε μητρόπολη. Ένα ιδιαίτερα φιλόδοξο πρόγραμμα για μια πόλη που στις αρχές της χιλιετίας φιλοξενούσε πληθυσμό άνω των τεσσάρων εκατομμυρίων κατοίκων.

Καλή πρακτική

Το Μετρό για την Αθήνα ως Παραδειγματική Περίπτωση Χρήσης Διαρθρωτικών Ταμείων και Ταμείου Συνοχής για Αειφόρο Ανάπτυξη στις Αστικές Μεταφορές

Ας σημειωθεί ότι η Αθήνα ήταν από τις πόλεις στην Ευρώπη με πολύ υψηλούς δείκτες ρύπανσης. Στην Αθήνα το 2000 κυκλοφορούσαν 1,4 εκατομμύρια οχήματα, αλλά οι δημόσιες συγκοινωνίες περιορίζονταν σε μία μόνο υπέργεια γραμμή ηλεκτρικού σιδηρόδρομου και σε ανεπαρκείς λεωφορειακές γραμμές. Ο βαθμός χρήσης του συστήματος δημόσιων συγκοινωνιών είχε πρακτικά καταρρεύσει

Καλή πρακτική

Το Μετρό για την Αθήνα ως Παραδειγματική Περίπτωση Χρήσης Διαρθρωτικών Ταμείων και Ταμείου Συνοχής για Αειφόρο Ανάπτυξη στις Αστικές Μεταφορές

Αξιοποιώντας όμως τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, στις αρχές του 2000 άρχισαν να λειτουργούν δύο νέες γραμμές υπόγειου σιδηροδρόμου

Καλή πρακτική

Το Μετρό για την Αθήνα ως Παραδειγματική Περίπτωση Χρήσης Διαρθρωτικών Ταμείων και Ταμείου Συνοχής για Αειφόρο Ανάπτυξη στις Αστικές Μεταφορές

Αυτό υπολογίζεται ότι μείωσε κατά 250.000 τον αριθμό καθημερινών μετακινήσεων με ιδιωτικά αυτοκίνητα. Συνετέλεσε σε σημαντική εξοικονόμηση χρόνου και ενέργειας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της καθημερινότητας της πόλης

Καλή πρακτική

Το Μετρό για την Αθήνα ως Παραδειγματική Περίπτωση Χρήσης Διαρθρωτικών Ταμείων και Ταμείου Συνοχής για Αειφόρο Ανάπτυξη στις Αστικές Μεταφορές

Από πλευράς απασχόλησης, 4.500 άτομα εργάστηκαν για την κατασκευή των τμημάτων που λειτουργούν σήμερα και άλλα 3.000 απασχολούνται στις νέες επεκτάσεις, ενώ η δημόσια επιχείρηση που διαχειρίζεται το νέο μετρό έχει δημιουργήσει 800 μόνιμες θέσεις εργασίας

Καλή πρακτική

Το Μετρό για την Αθήνα ως Παραδειγματική Περίπτωση Χρήσης Διαρθρωτικών Ταμείων και Ταμείου Συνοχής για Αειφόρο Ανάπτυξη στις Αστικές Μεταφορές

Ερωτήσεις για περαιτέρω στοχασμό:

1. Υπάρχουν άλλα παραδείγματα αειφόρου ανάπτυξης που μπορείτε να αναφέρετε από την εμπειρία σας;
2. Μπορείτε να εστιάσετε σε ένα από τα παραδείγματα αυτά και να σχολιάσετε το πώς αναδεικνύονται οι τρεις συνιστώσες;
3. Ποιος τομέας παραγωγής στη σύγχρονη κοινωνία πιστεύετε ότι ενδείκνυται περισσότερο για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων αειφόρου ανάπτυξης;

Δραστηριότητα

Απόψεις για Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρο Ανάπτυξη

Με βάση τα όσα έχουν αναφερθεί και έχουν συζητηθεί μέχρι τώρα και αφού μελετήσετε τα παρακάτω αποσπάσματα, προσπαθήστε να σχολιάσετε καταγράφοντας σε 10-15 γραμμές συνολικά τις απόψεις σας για τα κείμενα αυτά, *που σχετίζονται με την περιβαλλοντική πολιτική και την αειφόρο ανάπτυξη*

Δραστηριότητα

Απόψεις για Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρο Ανάπτυξη

“Μια αποτελεσματική και ολοκληρωμένη περιβαλλοντική πολιτική δεν είναι αυτονόητο να επιτευχθεί χωρίς επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους, που θα προκύψουν κυρίως από την περαιτέρω ανάπτυξη των οικονομικών διαδικασιών και μεγεθών”

Δραστηριότητα

Απόψεις για Περιβαλλοντική Πολιτική και Αειφόρο Ανάπτυξη

“Η αειφόρος ανάπτυξη μπορεί να εκληφθεί ως ένα ολοκληρωμένο πολιτικό πρόγραμμα για την επίλυση βασικών προβλημάτων της ανθρωπότητας. Η διαχείριση των φυσικών πόρων αποτελεί μια πτυχή του μοντέλου της αειφορίας. Αυτό σημαίνει ότι κάθε κοινωνία θα πρέπει να αποτρέψει μια τέτοια κατανάλωση, που θα θέτει σε κίνδυνο την ευημερία των μελλοντικών γενεών”

Πράσινη Οικονομία και Επιχειρηματικότητα

Ευχαριστώ !